

Formeel Belastingrecht

3 juli 2024

NBA

Capita selecta
Formeel Belastingrecht

Vanessa Huygen van Dyck-
Jagersma

Mentimeter!

Kennismaking

Voorstellen

Wat weet ik nou helemaal?

- Bijna 20 jaar advocaat
- Gespecialiseerd in fiscaal procesrecht (en fiscaal strafrecht)
- Uitsluitend procederend (geen advisering)
 - Eigen procedures
 - En in samenwerking met andere kantoren
 - sparringpartner op de achtergrond
 - of op verzoek als penvoerder
 - soms noodzaak wegens verschoningsrecht
- Sinds 2021 eigen kantoor gestart

Inhoud

Formeel belastingrecht

- Box 3
- Informatieverplichtingen: wetsvoorstel schuldonderzoek
- Omkering van bewijslast
- Bewijs bij boeten

Inhoud

Formeel belastingrecht

- **Box 3**
- Informatieverplichtingen: wetsvoorstel schuldonderzoek
- Omkering van bewijslast
- Bewijs bij boeten

Mentimeter!

Box 3

Box 3

Kerstarrest, Wet rechtsherstel box 3

- Kerstarrest
 - HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963
 - Forfaitaire stelsel box 3 i.s.m. het recht van eigendom en gelijkheidsbeginsel (discriminatoire)
- Wet rechtsherstel box 3
 - Drie vermogenscategorieën:
 - banktegoeden,
 - overige bezittingen,
 - schulden
 - Elk eigen forfaitair rendementspercentage
 - Fictieve verdeling vermogen losgelaten

Box 3

Arresten Hoge Raad juni 2024

- HR 6 juni 2024 (+ HR 14 juni 2024)
 - Wet rechtsherstel box 3 nog steeds i.s.m. eigendomsrecht en discriminatoir als forfaitair rendement hoger is dan werkelijk rendement
 - Rechtsherstel moet worden geboden door alleen te heffen over werkelijk rendement

Overzicht arresten:

HR 6 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:704
- ECLI:NL:HR:2024:705
- ECLI:NL:HR:2024:756
- ECLI:NL:HR:2024:771
- ECLI:NL:HR:2024:813

HR 14 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:855
- ECLI:NL:HR:2024:856
- ECLI:NL:HR:2024:857
- ECLI:NL:HR:2024:860

Box 3

Arresten Hoge Raad juni 2024

- Wat is werkelijk rendement?
 - **Nominaal** rendement, geen inflatiecorrectie
 - Per **belastingjaar**, geen verrekening tussen jaren
 - Wel: **ongerealiseerde waardeveranderingen** van vermogensbestanddelen, zowel positieve als negatieve
 - Niet: aftrek **kosten** (m.u.v. rente op schulden)
 - Geen rentevergoeding, tenzij (> effectief: nooit)
 - In afwijking van NL wet moet bij schending EVRM eigenlijk wel rente vergoed worden, maar HR probeert dit zover mogelijk te vermijden
- **NB:** bewijslastverdeling
 - De **belastingplichtige** moet feiten stellen en zo nodig **aannemelijk** maken dat forfait nog steeds hoger is dan werkelijk rendement
 - (HR:2024:705, rov. 6.4.2)

Overzicht arresten:

HR 6 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:704
- ECLI:NL:HR:2024:705
- ECLI:NL:HR:2024:756
- ECLI:NL:HR:2024:771
- ECLI:NL:HR:2024:813

HR 14 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:855
- ECLI:NL:HR:2024:856
- ECLI:NL:HR:2024:857
- ECLI:NL:HR:2024:860

Box 3

Arresten Hoge Raad juni 2024

- Actie vereist? (1)
 - Maak **bezwaar** tegen definitieve aanslagen box 3
- Afwachten geen oordeel over **niet-(tijdig) bezwaarmakers** / ambtshalve vermindering (i.v.m. 'nieuwe jurisprudentie')
 - Hoge Raad wees beroep op ambtshalve vermindering eerder af wegens 'nieuwe jurisprudentie' (ECLI:NL:HR:2022:720)
 - Maar belangengroepen hopen dat argumenten in vier lopende proefprocedures (de zogenoemde **massaalbezwaarplusprocedure**) tot een ander Hoge Raad oordeel zal leiden.

Overzicht arresten:

HR 6 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:704
- ECLI:NL:HR:2024:705
- ECLI:NL:HR:2024:756
- ECLI:NL:HR:2024:771
- ECLI:NL:HR:2024:813

HR 14 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:855
- ECLI:NL:HR:2024:856
- ECLI:NL:HR:2024:857
- ECLI:NL:HR:2024:860

Box 3

Arresten Hoge Raad juni 2024

- Actie vereist? (2)
 - **Ambtshalve vermindering** na 6 juni 2024?
 - Belangenorganisaties (NOB, RB, SRA, NBA e.a.) vroegen het ministerie zekerheid dat de arresten ook gelden voor definitieve aanslagen 2023 van vóór 6 juni 2024.
 - Staatssecretaris in Kamerbrief: aanspraak op rechtsherstel conform 6 juni 2024 arresten (alleen) voor alle aanslagen 2023 die **op 6 juni nog niet onherroepelijk** zijn geworden.
 - **Maar:** HR over meerekenen ongerealiseerde veranderingen: *'opmerking verdient dat de Hoge Raad [met in het Kerstarrest genoemd] "behaalde" rendement, in dit opzicht geen beperking heeft beoogd.'*
 - Dus volgens HR niet 'nieuw' (ikv 'nieuwe jurisprudentie') (zie HR:2024:705, rov 5.4.8)

Overzicht arresten:

HR 6 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:704
- **ECLI:NL:HR:2024:705**
- ECLI:NL:HR:2024:756
- ECLI:NL:HR:2024:771
- ECLI:NL:HR:2024:813

HR 14 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:855
- ECLI:NL:HR:2024:856
- ECLI:NL:HR:2024:857
- ECLI:NL:HR:2024:860

Box 3

Arresten Hoge Raad juni 2024

- Actie vereist? (3)
 - **NB** de beperkingen met betrekking tot ambtshalve vermindering gelden niet voor de 'massaal bezwaarmakers',
 - zij konden niet in beroep en konden daardoor nog wel ambtshalve vermindering verzoeken (mits tijdig! binnen 5 jaar)

Overzicht arresten:

HR 6 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:704
- ECLI:NL:HR:2024:705
- ECLI:NL:HR:2024:756
- ECLI:NL:HR:2024:771
- ECLI:NL:HR:2024:813

HR 14 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:855
- ECLI:NL:HR:2024:856
- ECLI:NL:HR:2024:857
- ECLI:NL:HR:2024:860

Box 3

Arresten Hoge Raad juni 2024

- Actie vereist? (4)
 - Breng **werkelijk rendement** in kaart:
 - Over het totale box 3-vermogen
(dus niet alleen per 'soort' zoals een VVE-aandeel)
(zie HR:2024:705, rov. 6.3)
 - Wat kan zo nodig aannemelijk gemaakt worden?
 - Let op algemene 'verliesjaren' – bijv. cryptovermogen over 2018 en 2022

Overzicht arresten:

HR 6 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:704
- **ECLI:NL:HR:2024:705**
- ECLI:NL:HR:2024:756
- ECLI:NL:HR:2024:771
- ECLI:NL:HR:2024:813

HR 14 juni 2024

- ECLI:NL:HR:2024:855
- ECLI:NL:HR:2024:856
- ECLI:NL:HR:2024:857
- ECLI:NL:HR:2024:860

Inhoud

Formeel belastingrecht

- Box 3
- **Informatieverplichtingen: wetsvoorstel schuldonderzoek**
- Omkering van bewijslast
- Bewijs bij boeten

Informatieverplichting

Actief en passief

- Artikel 47 e.v. AWR
 - Informatie- en inzageplicht (artikel 47 AWR) → informatiebeschikking
 - (...)
 - Administratieplicht (artikel 52 AWR)
 - Bewaarplicht (artikel 52 AWR)
 - Verplichtingen ten behoeve van belastingheffing van derden (artikel 53 AWR)
- **Passieve informatieverplichtingen**
- **Actieve informatieverplichtingen**
 - Art. 10a AWR, met name: de BTW-suppletie
- **Eerste vraag/check is altijd:**
 - Eigen belastingplicht (artikel 47 AWR)
 - Belastingplicht derde (artikel 53 AWR)

Informatieverplichting

Welke vragen?

- Desgevraagd
 - Vragen van **feitelijke aard**
 - Vragen naar informatie waarover de klant beschikt of kan beschikken

Informatieverplichting

Welke vragen?

- Hoofregel geen verplichting om de Belastingdienst ongevraagd te informeren, tenzij ...
- Let op: informatie die
 - relevant is voor de heffing: geven
 - slechts relevant is voor de beboeting: niet geven? (wrijving nemo tenetur)
- De categorieën waarvoor iets meer mogelijk is:
 - stukken waarvan het bestaan onzeker is of
 - stukken of informatie die inhoudelijk een verklaring bevatten waarop het etiket zwijgrecht ziet

Mentimeter!

Schuldonderzoek

Informatieverplichting

Kennisgroepstandpunten schuldonderzoek

- Kennisgroepstandpunten

- KG 2017: inspecteur bevoegd vragen te stellen die uitsluitend van belang zijn om de schuldvraag voor een boete vast te stellen
 - Ingetrokken (geopenbaard na intrekking)
 - “bevoegdheid ex 5.2 Awb, NIET ex 47 AWR”
- KG:206:2023:6 Bevoegdheid stellen zuivere boetevragen.
 - Huidig KG standpunt
 - “bevoegdheid wel ex 47 AWR, maar (vermoedelijk) NIET ex 5.2 Awb’

Informatieverplichting

Wetsvoorstel schuldonderzoek

- Wetsvoorstel* (1)

- Invoering grondslag boete-onderzoek ('zuivere boete-vragen')
 - Veel kritiek, zie ook KG standpunten
- Verlenging termijnen beboeting 'deelnemers'
 - Gelijktrekking met aanslagtermijnen
- 'Strekingsgrondslag'
 - Noodzaak onduidelijk/wel risico geen automatische verminderingen
- Advies Raad van State 24 juni 2024
 - zie: <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@142081/w06-24-00033-iii/>

**Fiscale verzamelwet 2025, fase = internetconsultatie afgesloten 18 september 2023, advies Raad van State afgegeven op 24 juni 2024.*

Informatieverplichting

Wetsvoorstel schuldonderzoek

- Wetsvoorstel (2)

- Advies Raad van State (Afdeling advisering) 24 juni 2024

- De Afdeling acht het voorstel uit het verzamelwetsvoorstel te halen, zodat er serieus debat over kan worden gevoerd in plaats van haastwerk
 - De Afdeling vindt het voorstel ook inhoudelijk onder de maat:
 - “Doortrekken” van de informatieverplichting én sancties van heffings-informatie naar boete-informatie “ligt niet voor de hand” aldus de RvS (tweemaal (p. 3 en 4) – dit is kenbaar een belangrijk punt)
 - Wilsafhankelijk materiaal is sowieso uitgesloten. Maar duidelijkheid wat daar onder valt, ontbreekt. “Dit komt de rechtszekerheid niet ten goede.”
 - WilsONafhankelijk materiaal: ook daarvoor gelden waarborgen. Toelichting wanneer dat het geval is en welke waarborgen dan gelden, ontbreekt in het wetsvoorstel.
 - Toepassing van een ‘fishing expedition’ is verboden. Waarborgen op dit punt ontbreken ook, en de wet lijkt ‘vissen’ juist wel toe te staan door ongeclausuleerd toe te staan dat informatie en inzage wordt opgeëist.
 - Bestrafing van het niet verstrekken van informatie voor een andere bestraffing is niet persé logisch. Dat voor heffings-vragen sterke meewerkplicht en strafrechtelijke sancties bestaan, is een heel ander verhaal dan voor boete-vragen.
 - Welke sanctie (maximale geldboete en gevangenisstraf) is zelfs niet duidelijk. Dit is zeer ongewenst.

Inhoud

Formeel belastingrecht

- Box 3
- Informatieverplichtingen: wetsvoorstel schuldonderzoek
- **Omkering van bewijslast**
- Bewijs bij boeten

Mentimeter!

Omkering bewijslast

Bewijslastverdeling

De basis

- Feiten <> rechtsregels
- Aannemelijk maken, aantonen en doen blijken
- Omkering en verzwaring van de bewijslast

Bewijslastverdeling

De basis

- Feiten vs rechtsregels
 - Feiten kun je bewijzen, rechtsregels niet
 - Geen verschil van mening over een feit => geen bewijs nodig
 - Feiten van algemene bekendheid => geen bewijs nodig
 - Feiten die berusten op ervaringsregels => geen bewijs nodig

Bewijslastverdeling

Hoofdregels

5 regels:

1. Feiten die ertoe leiden dat **meer** belasting moet worden betaald, moet de belastinginspecteur bewijzen
2. Feiten die ertoe leiden dat **minder** belasting moet worden betaald, moet de belastingplichtige bewijzen
3. Beroept een partij zich op een wettelijke bepaling die een **uitzondering** inhoudt op de hoofdbepaling, dan moet de partij die zich op de uitzondering beroept de daarvoor van belang zijnde feiten stellen en bewijzen
4. Beroept een partij zich op feiten of omstandigheden die **afwijken** van wat gebruikelijk is, dan rust de bewijslast voor deze “afwijking” op die partij
5. Beroept een partij zich op een **veranderde situatie**, dan rust de bewijslast voor deze “verandering” op die partij

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Wanneer?

- Onherroepelijke informatiebeschikking
- Niet de vereiste aangifte

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Wanneer?

- **Onherroepelijke informatiebeschikking**
- Niet de vereiste aangifte

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Onherroepelijke informatiebeschikking

- Initiatief bij de inspecteur (geen verplichting)
- Formalisering informatieverzoek
- Geen nieuwe vragen
 - Door onhandig procederen komt uitbreiding in de praktijk wel voor
- Concrete vragen
- Duidelijk: voor welk jaar en welke belastingsoort(ten)
- Omkering van de bewijslast niet automatisch
 - Toetsing omkering ook na onherroepelijke informatiebeschikking (ECLI:NL:HR:2017:130, rov. 3.3.5)
 - Maar: 'rechtmatigheid' vragen dan geen discussiepunt meer, alleen
 - **of de vragen onbeantwoord zijn gebleven*** -ter discussie sinds HR:2022:1150- en
 - zo ja, of die constatering de omkering rechtvaardigt

NB: Procedure informatiebeschikking is momentum bestrijding **bevoegdheid** tot vragen

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Onherroepelijke informatiebeschikking

- HR 9 september 2022 (ECLI:NL:HR:2022:1150):

4.4.2 De Inspecteur heeft [] **verzocht om** overlegging van **aankoopfacturen** om [] te bepalen of [] accijns is verschuldigd. Hij heeft **in de informatiebeschikking geconstateerd** dat belanghebbende voor deze periode **niet heeft voldaan** aan zijn verzoek. Tegen de informatiebeschikking heeft belanghebbende geen bezwaar gemaakt, zodat deze [] **onherroepelijk** [ex] art. 27e, lid 1, AWR. Bij de beoordeling van de naheffingsaanslag moet daarom ervan worden uitgegaan dat de **rechtmatigheid** van het in die beschikking bedoelde verzoek om informatie **niet meer ter discussie** kan worden gesteld.⁵ Dit brengt mee dat voor deze procedure **ervan moet worden uitgegaan** dat belanghebbende **over de facturen heeft beschikt en dat zij ten onrechte niet heeft voldaan** aan haar verplichting [ex] art. 47, lid 1, ahf / b, AWR om de gevraagde aankoopfacturen te verstrekken.

NB: Procedure informatiebeschikking dus **ook** momentum bestrijden **beschikken over informatie**

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Wanneer?

- Onherroepelijke informatiebeschikking
- **Niet de vereiste aangifte**

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Niet de vereiste aangifte (I)

- Niet de vereiste aangifte
 - Geen aangifte (terwijl wel uitgenodigd)
 - Aanzienlijk onjuist aangifte

relatief nieuw:

- Niet-beantwoorden (trust)vraag in aangifte
 - Onbeantwoord laten vraag in aangifte leidt in beginsel tot conclusie niet-vereiste aangifte (ECLI:NL:HR:2022:767, rov. 4.2.3)
 - Maar: sanctie omkering geldt niet voor geschilpunten waarvoor dat antwoord niet van belang kan zijn (rov. 4.2.5)

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Niet de vereiste aangifte (II)

Aanzienlijk onjuist aangifte indien:

- Absoluut aanzienlijk te laag én
 - Ondergrens circa EUR 1.000
- Relatief aanzienlijk te laag
 - Ondergrens **circa 10%** extra belastingheffing; HR wil echter niet die harde grens trekken
- Bewustheid nodig
 - NB maar niet bewustheid in de zin van 'opzet' (HR 8 april 2022, ECLI:NL:HR:2022:526)
 - voor 'vereiste aangifte' geldt ondergrens of bpl zich
 - **“bewust had moeten zijn, in die zin dat hij dit had behoren te weten”**

QUIZ

Casus Afrojohn

- De virtuoze DJ Afrojohn ontvangt op 12 maart 2024 van de fiscus een **vragenbrief** over zijn **Nederlandse inkomen** over 2015-2020. Hij **realiseert** zich dan pas: een deel van mijn in Nederland belaste inkomen is **niet aangegeven**. Vanaf 2017 ontvangt hij dit inkomen via een entiteit op **Panama**.
- Hij geeft **antwoord** op de vragen, maar naar het oordeel van de inspecteur **niet voldoende**. Deze legt vervolgens **aanslagen** op 'ter behoud van recht'. De aanslagen zijn **gemiddeld 25% hoger** dan aangegeven, **variërend** tussen 5% in 2015 en 8% in 2016 tot 50% in 2020. De extra (belasting)bedragen lopen van **€ 10.000 tot 100.000**. Tegen de aanslagen maakt DJ Afrojohn **bezwaar**.
- Tijdens de **bezwaarfase** stelt de inspecteur **dezelfde vragen**, nu wel gevolgd door een **informatiebeschikking**. Afrojohn kies ervoor om die beschikking te 'laten lopen': hij stelt geen bezwaar en beroep in tegen de beschikking. Twee weken na de informatiebeschikking doet de inspecteur **uitspraak** op bezwaar.

Mentimeter!

Casus Afrojohn

QUIZ

Casus Afrojohn

- Vragen
 - a. Mochten de vragen uit aanslagfase in bezwaarfase **herhaald** worden om (alsnog) een informatiebeschikking op te kunnen leggen?
 - b. Over **welke jaren moeten** de vragen over de hoogte van het inkomen **beantwoord** worden en waarom (niet)?
 - c. Voor welke jaren geldt **wel/geen omkering** en waarom (niet)?
 - > op grond van een informatiebeschikking?
 - > op grond van niet-vereiste aangifte?

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Gevolg omkering

Reikwijdte afhankelijk van 'soort schending'

- Integrale omkering indien:
 - niet vereiste aangifte - absoluut/relatief aanzienlijk onjuist
 - niet vereiste aangifte - geen aangifte ondanks uitgenodigd
- Partiële omkering indien:
 - niet vereiste aangifte - niet-beantwoorden vraag in aangifte
 - onherroepelijke informatiebeschikking

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Gevolg omkering

En dan?

- Overtuigend aantonen;
- 'Redelijke schatting' inspecteur bindend;
 - Grote mate van vrijheid in schatting
 - Schatting mag grover zijn naar mate minder informatie beschikbaar
 - Tenzij blijkt dat en in 'hoeverre' de redelijke schatting onjuist is
- Let op: omkering van de bewijslast heeft betrekking op de feiten en niet op de interpretatie van de feiten!

Bewijslastverdeling

Omkering bewijslast

Gevolg omkering

Let op:

- Reikwijdte omkering
 - Omkering van de bewijslast heeft betrekking op de feiten en niet op interpretatie of kwalificatie van feiten;
- Omkering gerechtvaardigd?
 - Vraag of gebrek aan medewerking bpl van zodanig gewicht is waardoor sanctie omkering gerechtvaardigd is, mag na onherroepelijke informatiebeschikking nog ter discussie worden gesteld;
- Partiële omkering bij niet-voldoen informatieverplichting
 - Bij omkering wegens informatiebeschikking óf niet-beantwoorden vraag in aangifte: te beoordelen in hoeverre informatie 'van belang kan zijn' voor specifieke geschilpunten

Inhoud

Formeel belastingrecht

- Box 3
- Informatieverplichtingen: wetsvoorstel schuldonderzoek
- Omkering van bewijslast
- **Bewijs bij boeten**

Procesrecht

Bewijs bij boeten

Inleiding

- Bewijs bij boeten - algemeen
 - Het vereiste bewijs voor boeten wijkt af van dat voor de heffing
 - Want boete is een soort 'strafrecht'
 - Daarom geldt onschuldpresumptie
 - Hoge Raad heeft op 8 april 2022 de bewijsregels voor boeten aangescherpt
- Bewijs bij boeten - na omkering bewijslast
 - Voor de heffing kan de bewijslast worden omgekeerd en verzwaard
 - Omkering geldt niet voor de boete
 - Hoe werkt dit door bij boete als % van (na omkering) geschatte aanslag?

Procesrecht

Bewijs bij boeten

Inhoud

- **Bewijs bij boeten - algemeen**
- Bewijs bij boeten - na omkering bewijslast

Procesrecht

Bewijs bij boeten

Hoge Raad 8 april 2022 (I)

Opleggen boete is een strafvervolgung in de zin van artikel 6 EVRM, wat betekent dat:

“de bewijslast op de inspecteur rust en dat de belanghebbende in geval van twijfel het voordeel van die twijfel moet worden gegund. Dit betekent dat de aanwezigheid van een bestanddeel van een beboetbaar feit alleen kan worden aangenomen als de daarvoor vereiste feiten en omstandigheden **buiten redelijke twijfel** zijn komen vast te staan. Deze maatstaf stemt overeen met de in fiscale wetgeving voorkomende formulering “**doen blijken**”, die inhoudt dat de desbetreffende feiten en omstandigheden **overtuigend moeten worden aangetoond.**”

(HR 8 april 2022, ECLI:NL:HR:2022:526, rov. 3.2)

Verder benadrukt de HR dat ‘zich bewust had moeten zijn’ niet hetzelfde is als ‘weten’ en dus niet voldoende is voor ‘opzet’.

Procesrecht

Bewijs bij boeten

Hoge Raad 8 april 2022 (II)

Gevolgen?

- Bewijs kan niet langer op vermoedens worden gebaseerd
- Wel kan bewijs uit omstandigheden worden afgeleid
- Bewijslast voor inspecteur verzwaard
- Betere motivering boete door inspecteur vereist

Procesrecht

Bewijs bij boeten

Inhoud

- Bewijs bij boeten - algemeen
- **Bewijs bij boeten - na omkering bewijslast**

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 15 april 2011 (I)

“4.5.2. Als uitgangspunt geldt dat aan een belanghebbende **geen boete** kan worden opgelegd ter zake van een beboetbaar feit waaromtrent **bewijs ontbreekt** dat hij dit heeft gepleegd. [Dat] belanghebbende heeft **geweigerd** de door de inspecteur van hem gevraagde inzage te verschaffen, levert als zodanig **geen bewijs** op van een beboetbaar feit []. Het gevolg [**omkering van de bewijslast** van] het verzaken van de inzageplicht houdt [] **niet in** dat de **belanghebbende moet bewijzen** dat hij **geen beboetbaar feit** heeft begaan. Een andere opvatting zou ook niet verenigbaar zijn met het door artikel 6, lid 2, van het EVRM gewaarborgde **vermoeden van onschuld**.”

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 15 april 2011 (II)

“4.6.2. Anders dan belanghebbende [] kennelijk meent, dient bij [] de **strafmaat** de omvang van de verzwegen belasting te worden bepaald aan de hand van de **bedragen die voor de heffing zijn vastgesteld**.

4.6.3. [Maar dat] neemt niet weg dat bij de beoordeling of een boete in de omstandigheden van het geval **passend en geboden** is, acht dient te worden geslagen op de **proportionaliteit** van die boete in verband met de ernst van het gepleegde feit. Bij de beoordeling van die ernst dient **mede acht** te worden geslagen op de **wijze waarop** de hoogte van de verschuldigde belasting is komen vast te staan, **waaronder** ook valt de omstandigheid dat hiertoe de zogenoemde **omkering van de bewijslast** is toegepast [].

(...) Bij de beoordeling van de rechtmatigheid van deze grondslag is in aanmerking genomen dat de inspecteur door toedoen van de rekeninghouder over minimale gegevens beschikt []. Bij beoordeling van de **proportionaliteit van de boete** kan aan het gebrek aan medewerking van de rekeninghouder echter niet een zodanige betekenis worden toegekend (vgl. onderdeel 4.5.2 hierboven).”

(HR 15 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BN6324)

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 15 april 2011 (III)

Oftewel:

- De boete mag worden gebaseerd op de (met omkering vastgestelde) heffing;
- Maar dan moet bij de proportionaliteit wel worden meegewogen dat de heffing met omkering is vastgesteld;
- Het niet-verstrekken van informatie mag geen bewijs tegen belastingplichtige vormen

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 15 maart 2013 (I)

“3.2.2. Het Hof heeft [] geoordeeld dat **bij de beoordeling** van de vraag of de opgelegde **boeten** in de omstandigheden van het geval passend en geboden zijn, **acht** dient te worden geslagen op de **wijze waarop** de hoogte van de verschuldigde belasting is komen vast te staan, **waaronder** ook valt de omstandigheid dat hierbij **omkering** van de bewijslast is toegepast. Bij de beoordeling van de **rechtmatigheid van de grondslag** is in aanmerking genomen dat de Inspecteur door toedoen van belanghebbende over minimale gegevens beschikte; bij de **beoordeling van de proportionaliteit** van de boeten dient aan dit **gebrek aan medewerking** een **andere betekenis** te worden toegekend dan bij de vaststelling van de grondslag, aldus het Hof.

3.2.3. 's Hofs oordeel dat de hoogte van de boeten met inachtneming van voormelde uitgangspunten moet worden bepaald geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting (vgl. [] en HR 15 april 2011 []).”

(HR 15 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY6057)

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 15 maart 2013 (II)

Oftewel:

- De rechtmatigheid van de grondslag (heffing = boete) moet worden getoetst;
- Gebrek aan informatie (waardoor moet worden geschat) heeft bij de boete een 'andere betekenis' dan bij de heffing.

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 8 april 2022 (I)

“[De waarborgen van art. 6 lid 2 EVRM] brengen onder meer mee dat de bewijslast op de inspecteur rust en dat de belanghebbende in geval van twijfel het voordeel van die twijfel moet worden gegund.*2 Dit betekent dat de aanwezigheid van een **bestanddeel** van een **beboetbaar feit** alleen kan worden aangenomen als de daarvoor vereiste feiten en omstandigheden **buiten redelijke twijfel** zijn komen vast te staan.

*2. Zie HR 15 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BN6324, rechtsoverweging 4.8.3.”

“4.8.3. Bij de beantwoording van de vraag of de inspecteur het bewijs van een beboetbaar feit heeft geleverd, dienen de waarborgen in acht te worden genomen die een belanghebbende kan ontlennen aan artikel 6, lid 2, van het EVRM. Die waarborgen houden onder meer in dat de bewijslast op de inspecteur rust en de belanghebbende in geval van twijfel het voordeel van die twijfel moet worden gegund []. De rechtspraak van het EHRM laat toe dat voor het bewijs gebruik wordt gemaakt van vermoedens []. Dat gebruik mag er echter niet toe leiden dat de bewijslast wordt verschoven van de inspecteur naar de belanghebbende; het vermoeden moet redelijkerwijs voortvloeien uit de aanwezige bewijsmiddelen. (...)”

(HR 8 april 2022, ECLI:NL:HR:2022:526, rov. 3.2)

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Hoge Raad 8 april 2022 (II)

Oftewel:

- Bestanddelen van de boete moeten 'overtuigend aangetoond' worden
- Naast 'opzet' is de onjuistheid van de aanslag of aangifte één van de bestanddelen

Procesrecht

Bewijs bij boete na omkering bewijslast

Boete na omkering bewijslast

Samengevat:

- Grondslag voor boete is vastgestelde heffing, maar:
- Bewijs voor onschuld mag niet worden verlangd
- Rechtmatigheid van de boetegrondslag moet worden getoetst
- Bij beoordeling 'passend en geboden' boete rekening houden met totstandkoming heffing, waaronder vaststelling op basis van omkering bewijslast
- Na 'HR 8 april 2022': bewijslast bestanddelen boete 'overtuigend aantonen'

Kortom:

- De **boetegrondslag** mag **bij omkering** niet één op één op de heffing worden gebaseerd, maar moet **zelfstandig worden beoordeeld**

Contactgegevens

mr. V.S. (Vanessa) Huygen van Dyck-Jagersma

Advocaat

020 - 22 69 018

06 - 29 000 970

Willemsparkweg 100b

1071 HM Amsterdam

huygen@huygenlammersadvocaten.nl

And the winner is.. !

